

TALOUSARVIOALOITE 860/2007 vp

Määrärahan osoittaminen ammatillisten erityisoppilaitosten toiminnan turvaamiseen

Eduskunnalle

Valtio omistaa ja ylläpitää viittä ammatillista erityisoppilaitosta: Arlainstituuttia, Aurainstituuttia, Alavuden erityisammattikoulua, Kuhankosken erityisammattikoulua ja Perttulan erityisammattikoulua, jotka saavat rahoituksensa valtion budjetista momentilta 29.20.21. Samalta momentilta rahoitetaan lisäksi Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen toimintaa. Suomessa on myös muita ammatillisia erityisoppilaitoksia, jotka omistaa yksityinen säätiö tai vastaava. Ne järjestävät koulutusta myös kokonaan valtion rahoituksella; rahoituslain mukaan laskennallisin perustein ja tietyin kriteerein porrastetusti. Lisäksi yleiset ammatillisesta oppilaitokset järjestävät Suomessa suurimman osan kaikesta erityisopetuksesta, mutta kyse ei ole useinkaan varsinaisesti vammaisten koulutuksesta.

Aiemmin valtionkin oppilaitosten rahoitus oli riittävä, mutta 2000-luvulla oppilaitokset ovat laajentuneet ja pyrkineet vastaamaan koulutuskysyntää lisäämällä ammattialavaihtoehtoja sekä valmentavaa ja kuntouttavaa koulutusta myös vaikeimmin vammaisille. Kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten koulutukseen erikoistuneet Alavuden, Kuhankosken ja Perttulan erityisammattikoulut ovat perustaneet ns. lähikouluja eri paikkakunnille ja lisänneet alavaihtoehtoja pääoppilaitoksissaan, joiden opiskelijaksi otto on valtakunnallista. Vieläkään koulutusmahdollisuuksia ei ole ollut riittävästi, jos ajatellaan tavoitetta, että kaikkien tulisi päästä perusopetuksen jälkeen toisen asteen koulutukseen.

Valtion budjetissa saatu toimintamääräraha ei ole seurannut toiminnan määrällistä lisääntymistä ja laadullista muutosta. Viime vuodet on pysytty toimimaan alemmilla vuosilta siirtyneiden määrärahojen turvin. Nyt niitä ei enää ole. Toiminnan kustannukset ovat korkeat, mutta eivät sen korkeammat kuin muissakaan vastaavia vammaisryhmiä kouluttavissa oppilaitoksissa. Vaikeimmin vammaisten koulutus on hyvin työvoimavaltaista. Pienet opetusryhmät, ohjattu asuminen ja monipuolinen ammattialatarjonta maksaa.

Alavuden, Kuhankosken ja Perttulan erityisammattikoulut aloittivat kehitysvammaisten ammatillisen koulutuksen kolmisenkymmentä vuotta sitten. Oppilaitokset ovat varsin pieniä. Niissä opiskelee vuositasolla yhteensä 500 opiskelijaa. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2008 juuri näiden oppilaitosten opiskelijamääriä esitetään vähennettäväksi. Aloituspaikkoja on vuositain vapautunut yhteensä noin 230. Vuodelle 2008 myönnettävien määrärahojen niukkuus pakottaa vähentämään opiskelijoiden sisäänottoa. Uusia opiskelijoita voidaan ottaa vain noin 150. Tämä merkitsee useiden hakijoiden jäämistä vaille koulutuspaikkaa sekä erityisesti lähikoulutoiminnan alasajoa. Valtion tuottavuusohjelman henkilötyövuosien vähentämistavoite ei saa johtaa siihen, että valtion erityisoppilaitoksista lopetetaan määrärahojen niukkuuden takia koulutuksia ja irtisanotaan erityisopettajia, ohjaajia ja opetusavustajia.

Tämä aloite on tehty yhteistyönä Hämeen liiton ja maakunnan kansanedustajien kanssa.

TAA 860/2007 vp — Satu Taiveaho /sd ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2008 talousarvioon momentille 29.20.21*

*lisäyksenä 300 000 euroa ammatillisten
erityisoppilaitosten toiminnan turvaamiseen.*

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Satu Taiveaho /sd
Risto Autio /kesk
Johannes Koskinen /sd
Timo Heinonen /kok
Matti Kauppila /vas
Päivi Räsänen /kd

Jouko Skinnari /sd
Kirsi Ojansuu /vihr
Tarja Filatov /sd
Jari Koskinen /kok
Juha Rehula /kesk
Tuija Nurmi /kok